

Sikkerhetsdatablad

Sikkerhetsdatablad etter (EF) nr. 1907/2006

AVSNITT 1: Identifikasjon av stoffet/stoffblandingen og av selskapet/foretaket**1.1. Produktidentifikator****LIBERON - IRON PASTE** (Liberon nr. 321)

Deklarasjonsnummer: 34717

1.2. Relevante identifiserte bruksområder for stoffet eller stoffblandingen og bruk som frarådes

Grafittkrem for stål og støpejern gir en rustikk, antikk overflate og fremhever støpejernsdetaljer og profiler. Til produkter av støpejern og blik.

1.3. Opplysninger om leverandøren av sikkerhetsdatabladet

ALANOR AS

Tvervedveien 2-6, Skallevoll

Tel.: 33 36 29 70

Boks 2190

Faks: 33 36 29 71

N-3103 Tønsberg

Ansvarlig for sikkerhetsdatablad (e-post): post@alanor.no**1.4. Nødtelefonnummer**

22 59 13 00 (Giftinformasjonen)

AVSNITT 2: Fareidentifikasjon**2.1. Klassifisering av stoffet eller stoffblandingen**

Brannfarlig pasta med langtidseffekter. Gjentatt eksponering kan gi tørr eller sprukket hud.

CLP (1272/2008): Flam. Liq. 3;H226

2.2. Merkingselementer

ADVARSEL

H226: Brannfarlig væske og damp.

EUH066: Gjentatt eksponering kan gi tørr eller sprukket hud.

P101: Dersom det er nødvendig med legehjelp, ha produktets beholder eller etikett for hånden.

P102: Oppbevares utilgjengelig for barn.

P210: Holdes vekk fra varme, varme overflater, gnister, åpen ild og andre antenningskilder. Røyking forbudt.

P271: Brukes bare utendørs eller i et godt ventilert område.

P501: Innhold/beholder leveres for avfallsbehandling til godkjent mottak.

2.3. Andre farer

Innholdsstoffene er ikke PBT/vPvB i henhold til kriterier i REACH, VEDLEGG XIII.

Hormonforstyrrende egenskaper: Ingrediensene anses ikke som hormonforstyrrende stoffer i samsvar med kriteriene i forordning 2017/2100 eller forordning 2018/605.

AVSNITT 3: Sammensetning / opplysninger om bestanddeler**3.2. Stoffblandinger**

Vekt%	Navn	CAS	EC-nr.	Indeks-nr.	REACH-reg.nr.	Klassifisering
25-<50	Hydrokarboner, C ₁₀₋₁₃ , n-alkaner, isoalkaner, sykliske, <2% aromater	64742-48-9	918-481-9	649-327-00-6	01-2119457273-39	Asp. Tox. 1;H304 EUH066
10-<20	Hydrokarboner, C ₉₋₁₁ , n-alkaner, isoalkaner, sykliske, <2% aromater	64742-48-9	919-857-5	649-327-00-6	01-2119463258-33	Flam. Liq. 3;H226 Asp. Tox. 1;H304 EUH066 STOT SE 3;H336
10-<25	Grafitt*	7782-42-5	231-955-3	-	-	Ingen
2,5-<10	Carbon black*	1333-86-4	215-609-9	-	-	Ingen
2,5-<10	Dipropylenglykol- monometyleter*	34590-94-8	252-104-2	-	-	Ingen

*) Stoffet har en grenseverdi.

Ordlyden av H-setningene - se avsnitt 16.

AVSNITT 4: Førstehjelpstiltak

4.1. Beskrivelse av førstehjelpstiltak

Innånding: Bring personen i frisk luft. Holdes i ro under oppsyn. Ved ubehag: Søk lege.

Hud: Fjern tilsølte klær. Skyll huden og vask grundig med vann og såpe. Smør huden inn med håndkrem.

Øyne: Skyll straks med vann eller saltvann. Evt. kontaktlinser fjernes og øyet spiles godt opp. Ved fortsatt irritasjon: Søk lege.

Svelging: Skyll straks munnen grundig og drikk rikelig vann. Holdes i ro under oppsyn. **Fremkall ikke oppkastning.** Inntreffer oppkastning, holdes hodet lavt for å unngå mageinnhold i lungene. Ved ubehag: Søk lege.

Forbrenning: Skyll med vann til smertene forsvinner. Under skyllingen fjernes klær som ikke har brent fast, fra det forbrente området. Er legebehandling nødvendig, fortsettes skyllingen til legen har overtatt behandlingen.

4.2. De viktigste symptomene og virkningene, både akutte og forsinkede

Kan evt irritere hud og øyne og ge rødme, tørr og sprukket hud. Innånding av høye konsentrasjoner eller hyppig innånding av selv små mengder organisk løsemiddel kan gi skader på bl.a. lever, nyrer og sentralnervesystem (herunder hjerneskader).

4.3. Angivelse av om umiddelbar legehjelp og spesialbehandling er nødvendig

Ved kontakt med lege eller sykehus, vis dette sikkerhetsdatablad.

AVSNITT 5: Brannsløkkingstiltak

5.1. Sløkkingsmidler

Skum, pulver eller kullsyre. Bruk ikke vann.

5.2. Særlige farer knyttet til stoffet eller stoffblandingen

Unngå innånding av røykgasser. Ved brann utvikles giftige gasser: Særlig karbonoksider.

5.3. Råd til brannmannskaper

Bruk trykkluftmaske ved kraftig røykutvikling. Fjern om mulig beholderne eller kjøøl dem ned med vann.

AVSNITT 6: Tiltak ved utilsiktede utslipp

6.1. Personlige forsiktighetsregler, personlig verneutstyr og nødrutiner

Bruk personlig verneutstyr - se avsnitt 8. Fjern antenningskilder. Begrens spredningen. Sørg for god utlufting.

6.2. Forsiktighetsregler med hensyn til miljø

Helles aldri ut i kloakken - se avsnitt 12. Informer de lokale myndigheter ved utslipp i omgivelsene.

6.3. Metoder og materialer for oppsamling og rensing

Sølet suges opp med granulater eller likn. (evt. opsamles med kartong). Oppsamles i egnede beholdere. Skyll stedet hvor sølet oppsto grundig med vand. Fortsett behandling av søl - se avsnitt 13.

6.4. Henvisning til andre avsnitt

Se ovennevnte.

AVSNITT 7: Håndtering og lagring

7.1. Forsiktighetsregler for sikker håndtering

Unngå innånding av damper. Arbeidsrom skal være godt ventilert. Unngå kontakt med hud, øyne og klær. Skift straks klær som er forurenset. Omhyggelig personlig hygiene er nødvendig. Vask hender og forurensete områder med vann etter arbeidsslutt. Må aldri brukes i nærheten av flammer, gnister eller varme overflater. Røyking forbudt.

7.2. Vilkår for sikker lagring, herunder eventuelle uforenligheter

I godt tillukket beholder, i godt ventilert rom. Atskilt fra antenningskilder. Brannfarlig væske, kategori 3.

7.3. Særlig(e) sluttanvendelse(r)

Se bruksområder – avsnitt 1.

AVSNITT 8: Eksponeringskontroll / personlig verneutstyr

8.1. Kontrollparametere

Arbeidstilsynets grenseverdier (forskrift om tiltaks- og grenseverdier nr. 2248, 28.06.2021):

50 ppm = 275 mg/m³ Hydrokarboner, C₉₋₁₁, n-alkaner, isoalkaner, sykliske, <2% aromater (~ White Spirit (aromatinnhold < 22 %))

50 ppm = 300 mg/m³ HE Dipropylenglykol monometyleter ((2-Metoksymetyletoksy)-propanol)

3,5 mg/m³ Carbon Black (lampesot)

5 mg/m³ Grafitt, naturlig, totalstøv

2 mg/m³ Grafitt, naturlig, respirabelt støv

H = Stoffet kan tas opp gjennom huden.

E = EU har en veiledende grenseverdi for stoffet.

AVSNITT 8: Eksponeringskontroll / personlig verneutstyr (forttsat)

DNEL:	Eksponering	Verdi	Populasjon	Virkninger
Hydrokarboner C ₉₋₁₁	Langsiktige, dermal	208 mg/kg/d	Arbeider	Systemiske
	Langsiktige, inhalasjon	871 mg/m ³	Arbeider	Systemiske
	Langsiktige, dermal	125 mg/kg	Forbruker	Systemiske
	Langsiktige, inhalasjon	185 mg/m ³	Forbruker	Systemiske
	Langsiktige, oral	125 mg/kg/d	Forbruker	Systemiske

PNEC: Ingen fastsatt.

8.2. Eksponeringskontroll

Forholdsregler for å hindre eksponering: Arbeidsrom skal være godt ventilert.

Personlig verneutstyr:

Innånding: Ved utilstrekkelig ventilasjon: Bruk godkjent vernemaske med kombinasjonsfilter type A (brunt - mot organiske damper) (EN 140). Filtrene har begrenset brukstid (skal skiftes). Les produsentens anvisninger.

Hud: Vernehansker av nitrilgummi. Gjennombruddstid: ca. 3 timer.

Øyne: Tettsluttende vernebriller (EN 166).

Begrensning og overvåking av miljøeksponering: Ingen spesifikke.

AVSNITT 9: Fysiske og kjemiske egenskaper**9.1. Opplysninger om grunnleggende fysiske og kjemiske egenskaper**

Fysisk tilstand:	Krem
Farge:	Svart
Lukt:	Karakteristisk
Smeltepunkt/frysepunkt (°C):	Ikke bestemt
Kokepunkt eller startkokepunkt og kokeområde (°C):	Ikke bestemt
Antennelighet (fast stoff, gas):	Ikke bestemt
Nedre og øvre eksplosjonsgrense (vol.-%):	Ikke bestemt
Flammepunkt (°C):	23-<55
Selvantennelsestemperatur (°C):	Ikke bestemt
Spaltingstemperatur (°C):	Ikke bestemt
pH:	Ikke bestemt
Kinematisk viskositet (mm ² /s ved 40°C):	Ikke bestemt
Løselighet:	Ikke løselig i vann
Fordelingskoeffisient n-oktanol/vann (logaritisk verdi):	Ikke bestemt
Damptrykk (hPa):	Ikke bestemt
Tetthet og/eller relativ tetthet (g/ml):	0,9-0,95
Relativ damptetthet (luft=1):	Ikke bestemt
Partikkelegenskaper:	Ikke relevant for væsker

9.2. Andre opplysninger:

Viskositet: Krem, viskositet > 30 sek ved EN535-test

AVSNITT 10: Stabilitet og reaktivitet**10.1. Reaktivitet**

Ingen data til rådighet.

10.2. Kjemisk stabilitet

Brennbar. Kan antennes ved temperaturer over flammepunktet. Avgitte damper kan antennes av for eksempel gnister, glør eller varme flater. Dampene kan skape eksplosive blandinger i forbindelse med luft. Kan drive langt til antenningskilder og gi tilbakeslag. Ved alminnelige temperaturer er dampene tyngre enn luft og kan spre seg langs golv mm.

10.3. Risiko for farlige reaksjoner

Ingen data til rådighet.

10.4. Forhold som skal unngås

Unngå dannelse av gnister, glør, oppvarming og sollys.

10.5. Uforenlige materialer

Unngå sterke oksidasjonsmidler, syrer og baser.

10.6. Farlige nedbrytingsprodukter

Ved oppvarming til meget høye temperaturer (spalting) utskilles meget giftige gasser: Særlig karbonoksider.

AVSNITT 11: Toksikologiske opplysninger

11.1. Opplysninger om fareklasser som definert i forordning (EF) nr. 1272/2008

Akutt giftighet: Basert på tilgjengelige data er klassifiseringskriteriene ikke oppfylt.

Hudetsing/hudirritasjon: Basert på tilgjengelige data er klassifiseringskriteriene ikke oppfylt.

Alvorlig øyeskade/øyeirritasjon: Basert på tilgjengelige data er klassifiseringskriteriene ikke oppfylt.

Sensibilisering ved innånding eller hudkontakt: Basert på tilgjengelige data er klassifiseringskriteriene ikke oppfylt.

Arvestoffskadelig virkning på kjønnseller: Basert på tilgjengelige data er klassifiseringskriteriene ikke oppfylt.

Kreftframkallende egenskaper: Basert på tilgjengelige data er klassifiseringskriteriene ikke oppfylt.

Reproduksjonstoksisitet: Basert på tilgjengelige data er klassifiseringskriteriene ikke oppfylt.

STOT — enkelteksponering: Basert på tilgjengelige data er klassifiseringskriteriene ikke oppfylt.

STOT — gjentatt eksponering: Basert på tilgjengelige data er klassifiseringskriteriene ikke oppfylt.

Aspirasjonsfare: Basert på tilgjengelige data er klassifiseringskriteriene ikke oppfylt.

Fareklasse	Data	Test	Datakilde
Akutt giftighet:			
Inhalation	LC ₅₀ (rotte) > 5000 mg/l/4h (Hydrokarboner)	OECD 403	Leverandør
	LC ₅₀ (rotte) >275 ppm (7H) (Dipropylenglykol monometyleter)	OECD 403	ECHA
Dermal	LD ₅₀ (kanin) > 5000 mg/kg (Hydrokarboner)	OECD 402	IUCLID
Oral	LD ₅₀ (rotte) > 5000 mg/kg (Hydrokarboner)	OECD 401	IUCLID
	LD ₅₀ (rotte) = 1378 mg/kg (Dipropylenglykol monometyleter)	OECD 401	ECHA
Etsning/irritasjon:	Irritasjon av hud, kanin (Hydrokarboner)	Ingen data	Leverandør
	Ingen irritasjon av øyne, kanin (Hydrokarboner)	OECD 405	IUCLID
Sensibilisering:	Ingen hudsensibilisering, marsvin (Hydrokarboner)	OECD 406	ECHA
CMR:	Ingen bevis for karcinogen effekt, dermal, mus (Hydrokarboner)	OECD 451	ECHA
	Ingen mutagen effekt, in vivo, rotte (Hydrokarboner)	OECD 475	ECHA
	Ingen reproduksjons- eller fosterskader, inhalation, rotte (Hydrokarboner)	OECD 416/414	ECHA

Opptaksveier: Hud, lungene og mage-tarm-kanalen.

Symptomer:

Innånding: Innånding av damp kan gi anledning til irritasjon av luftveiene og kan gi ubehag, kvalme, hodepine og svimmelhet.

Hud: Kan virke avfettende og kan gi tørr eller sprukket hud. Dipropylenglykol monometyleter kan tas opp gjennom huden og ved omfattende kontakt gi samme symptomer som nevnt under innånding.

Øyne: Kan irritere med rødme.

Svelging: Irritasjon av munn, hals og mage-tarm-kanalen. Store mengder kan gi symptomer som nevnt under "Innånding".

Kroniske effekter: Innånding av høye konsentrasjoner eller hyppig innånding av selv små mengder organisk løsemiddel kan gi skader på bl.a. lever, nyrer og sentralnervesystem. Gjentatt eksponering kan gi irritasjon, tørr og sprukket hud og evt. eksem.

11.2. Opplysninger om andre farer

Ingen kjente.

AVSNITT 12: Økologiske opplysninger

12.1. Giftighet

Akvatisk	Data	Test (Medie)	Datakilde
Fisk	LC ₅₀ (Oncorhynchus mykiss, 96h) > 1000 mg/l (Hydrokarboner)	OECD 203 (FW)	Leverandør
	NOEC (Oncorhynchus mykiss, 28d) = 0,23 mg/l (Hydrokarboner)	Ingen data (FW)	Leverandør
Krepsdyr	EC ₅₀ (Daphnia magna, 48h) > 1000 mg/l (Hydrokarboner)	OECD 202 (FW)	Leverandør
	NOEC (Daphnia magna, 21d) = 0,13 mg/l (Hydrokarboner)	Ingen data (FW)	Leverandør
Alger	EC ₅₀ (Pseudokirchnerella subcapitata, 72h) > 1000 mg/l (Hydrokarboner)	OECD 201 (FW)	ECHA
	NOEC (Pseudokirchnerella subcapitata, 72h) = 3 mg/l (Hydrokarboner)	OECD 201 (FW)	Leverandør
	EC ₅₀ (S. capricornutum, 72 t): >1000 mg/l (Dipropylenglykol metyleter)	OECD 201 (FW)	ECHA

12.2. Persistens og nedbrytbarhet

Hydrokarboner og dipropylenglykol metyleter er lett biologisk nedbrytbare (OECD 301 F).

12.3. Bioakkumuleringsevne

Hydrokarboner: Log K_{ow} > 3 (mulighet for betydningsfull bioakkumulering).

12.4. Mobilitet i jord

K_{oc} (Hydrokarboner): 60-229 (Moderat til stor mobilitet i jord forventes).

12.5. Resultater av PBT og vPvB vurdering

Innholdsstoffene er ikke PBT/vPvB i henhold til kriterier i REACH, VEDLEGG XIII.

12.6. Hormonforstyrrende egenskaper

Ingen kjente.

12.7. Andre skadevirkninger

Ingen kjente.

AVSNITT 13: Sluttbehandling

13.1. Avfallsbehandlingsmetoder

Rester og avfall bør ikke tilføres avløpsnett, men leveres for avfallsbehandling til godkjent mottak.

EAL-Kode: 20 01 26 (rester) og 15 02 02 (granulat eller likn med blandning).

Avfallstoffnummer: 7051 (Maling, lim, lakk, løsemiddelbasert)

AVSNITT 14: Transportopplysninger

14.1. FN-nummer eller ID-nummer 3175

14.2. FN-forsendelsesnavn FASTE STOFFER INNEHOLDENDE BRANNFARLIG VÆSKE, N.O.S. (Hydrokarboner, C₉₋₁₁, n-alkaner, isoalkaner, sykliske, <2% aromater)

14.3. Transportfareklasse(r) 4.1

14.4. Emballasjegruppe II

14.5. Miljøfarer Ingen.

14.6. Særlige forsiktighetsregler ved bruk Ingen.

14.7. Sjøtransport i bulk i henhold til IMO-instrumenter Ikke relevant.

AVSNITT 15: Opplysninger om regelverk

15.1. Særlige bestemmelser / særskilt lovgivning om sikkerhet, helse og miljø for stoffet eller stoffblandingen

Barn og ungdom (personer under 18 år) skal ikke utføre arbeid med produktet.

Ved en kartlegging av arbeidsmiljøet skal det sikres at personell ikke utsettes for påvirkninger som kan innebære risiko ved graviditet eller amming.

15.2. Vurdering av kjemikaliesikkerhet

Produktet inneholder minst et stoff med eksponeringsscenario. RMM og OC herfra er innarbeidet i dette SDS.

AVSNITT 16: Andre opplysninger

Ordlyd av H-setninger nevnt i avsnitt 3:

H066: Gjentatt eksponering kan gi tørr eller sprukket hud.

H226: Brannfarlig væske og damp.

H304: Kan være dødelig ved svelging om det kommer ned i luftveiene.

H315: Irriterer huden.

H319: Gir alvorlig øyeirritasjon.

H336: Kan forårsake døsighet eller svimmelhet.

Forkortelser:

CMR = Carcinogenicity, mutagenicity, reproductive toxicity (kreftfremkallende, arvestoffskadelig og reproduksjonstoksisk virkning)

CSR = Chemical Safety Report

DNEL = Derived No-Effect Level

EC₅₀ = Effect Concentration 50 %

FW = Fresh Water

LC₅₀ = Lethal Concentration 50 %

LD₅₀ = Lethal Dosis 50 %

PBT = Persistent, Bioaccumulative, Toxic

PNEC = Predicted No-Effect Concentration

vPvB = very Persistent, very Bioaccumulative

Datakilder:

ECHA = REACH Registreringsdossier fra ECHA's hjemmeside.

IUCLID = International Uniform Chemical information Database

Råd om særlig opplæring:

Materialet må kun brukes av personer som har fått grundig instruksjon i hvordan arbeidet skal utføres og som har kjennskap til innholdet i dette sikkerhetsdatabladet.

Endring i avsnitt:

1, 2, 8, 9, 11, 12 & 14

Utarbeidet av: Altos a/s - Tonsbakken 16-18 - 2740 Skovlunde - Danmark - Tel.: +45 38 34 77 98 / PH - Kvalitetskontroll: PW